

กลางซี้ตลาด

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๑๓๖๕. เรื่อง “จิตเป็นมัจฉิมามาหมายถึงอะไรครับ”

ได้ทราบมาว่าพระองค์หนึ่งได้ไปกราบเยี่ยมโยมคนหนึ่งเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖ แล้วโยมถามพระว่า จิตเป็นมัจฉิมามาหมายถึงอะไรแล้ว

พระตอบว่า ๒๐ ปี

แต่โยมบอกว่า ๑๕ วัน แต่ผมไม่ทราบว่าหมายถึงจิตใครที่ว่า ๑๕ วัน จะเป็นจิตพระหรือเปล่าที่เข้าใจตนเองคิดว่าได้มา ๒๐ ปีแล้ว เพราะคำเหล่านี้เป็นคำที่พระมาเล่าให้ฟังหน้ากุฏิโยม ไม่มีใครซักถามรายละเอียดมาก แต่เป็นข้อสงสัยของผมคือ อะไรคือจิตเป็นมัจฉิมามาครับ

ตอบ : ฉะนั้นว่า อะไรเป็นจิตเป็นมัจฉิมามา กรณีนี้มันเป็นกรณีที่ว่า ถ้าเป็นนักปฏิบัติด้วยกันนะ กรณีอย่างนี้ไม่มีค่าเลย ไม่มีค่า ไม่มีค่าอะไรเลย แต่ในการที่คนที่ปฏิบัติยังไม่เป็นคิดว่าสิ่งนี้มันมีค่ามาก พอมีค่ามากก็พุด พุดในเชิงว่าตัวเองมีคุณธรรม ถ้าในเชิงว่าตัวเองมีคุณธรรม แต่คุณธรรมนั้นเป็นอย่างไร ก็ถึงบอกว่าคุณธรรมนั้นเป็นมัจฉิมามาปฏิบัติ เป็นมัจฉิมามาปฏิบัติ เป็นมัจฉิมามาปฏิบัติ มัจฉิมามาปฏิบัติเป็นทางสายกลางเท่านั้นเอง

ฉะนั้น เริ่มต้น เริ่มต้นว่า “ได้ทราบมาว่ามีพระองค์หนึ่งไปกราบเยี่ยมโยมคนหนึ่งเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖ โยมถามพระว่า จิตเป็นมัจฉิมามาหมายถึงอะไรแล้ว

พระตอบว่า ๒๐ ปี

แต่โยมบอกว่า ๑๕ วัน แต่ผมไม่เข้าใจว่าเป็นจิตใครที่ว่า ๑๕ วัน จะเป็นจิตพระหรือเป็นจิตโยม”

กรณีอย่างนี้ละ เวลาเขาไปคุยกันสองคน พอเขาไปคุยกันสองคน แล้วสิ่งที่มันเป็นการสื่อสารกันสองคน ทำไมต้องสื่อมาถึงเราด้วยละ ทำไมต้องมาสื่อถึงเว็บไซต์ของพระสงฆ์ด้วย พระสงฆ์มีส่วนได้เสียอะไรกับคนสองคนนั้น พระสงฆ์ไม่มีส่วนได้เสียอะไรกับคนสองคนนั้น แต่คนสองคนนั้นเขาคุยกัน แต่คุยกันอย่างนี้ พูดถึง มันไม่เกี่ยวอะไรกับเว็บไซต์พระสงฆ์เลย

ทีนี้พอลามา ถามมาเพื่อโยนหินถามทาง เพื่อวัดกระแส ถ้าวัดกระแสแล้ว เราจะบอกว่า กรณีอย่างนี้ละ ถ้าเป็นทางของโยม คือทางของฆราวาส ทางของโลกเขา โลกเขา การศึกษา ทุกคนอยากมีการศึกษา ทุกคนอยากมีวิชาการ ทุกคนอยากมีความรู้ ถ้ามีความรู้ก็มีการค้นคว้ากันทางตำราทางวิชาการกัน

ทีนี้ตำรับตำรานั้น หลวงตาท่านบอกว่า ตำราที่เขียนผิดก็มี แผนที่เขียนผิดจะพาให้คนเข้าไปในพื้นที่นั้นด้วยวิบากของเขา ทั้งๆ ที่พื้นที่นั้น ถ้าคนเข้าไปโดยไม่มีแผนที่ เขาก็ใช้ประสบการณ์ของเขา แต่เราไปเขียนแผนที่ให้ผิด คนที่ถือตามแผนที่นั้นกับพื้นที่นั้นมันขัดแย้งกัน ฉะนั้น ตำรับตำราที่เขียนผิดนี้เยอะแยะมาก ตำรับตำราเขียนโดยที่ไม่มีเนื้อหาสาระสิ่งใดๆ เลย

ฉะนั้น ในปัจจุบันนี้ ในปัจจุบันนี้สิ่งนี้เป็นเรื่องการกระแส เรื่องการตลาด ถ้าการตลาดนะ พระในปัจจุบันนี้ องค์ไหนก็แล้วแต่ ถ้ามีอายุพรรษามากขึ้น เขาจะมีพวกนักธุรกิจทางบุญเขาจะเข้ามาเขียนประวัติให้ เข้ามาเขียนตำรับตำราส่งเสริม ส่งเสริมคนคนนั้นให้เป็นที่น่าเชื่อถือ แล้วพอมนุษย์เราโดยประชาชนทั่วไปก็ศึกษาตามตำรับตำรา

ทีนี้ตำราใครเป็นคนเขียนไว้ละ ตำราใครเป็นคนเขียนไว้ แล้วเราก็คงไปศึกษาตำรานั้น เราก็อ้างว่ามันมาตามตำรา มาตามตำราไง แล้วตามตำรา ตำรานั้นใครเป็นคนเขียนละ ตำรานั้นเราเชื่อถือได้มากน้อยขนาดไหนละ

แม้แต่ในพระไตรปิฎก ในพระไตรปิฎก พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์เป็นผู้ที่สังคายนา พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ แต่มีการจดจารึกมา แล้วการจดจารึกมา ส่งต่อกันมาตั้งแต่ประวัติศาสตร์ ตั้งแต่สมัย ๒,๐๐๐ กว่าปีมา มันมีศึกมีสงคราม มีการเผามีการทำลายมา มันมีการแก้ไข มีการจดจารึกมา แล้วพระบางองค์ก็บอกในพระไตรปิฎกมีการเจือปนเข้ามา สิ่งที่เป็นพราหมณ์ปลอมบวชเข้ามา ก็มาเขียนตำรับตำรากัน มันก็ตรวจสอบมันก็ตรวจทานกันได้ไง ถ้าตรวจทานกันได้

ในความเชื่อถือของสังคมเขายังเชื่อถือทางวิชาการนะ อันดับหนึ่งคือพระไตรปิฎก อันดับสองคืออรรถกถา แล้วก็ฎีกา มันมีเป็นชั้นเป็นตอนมา นี่พูดถึงตำรับตำราละ

ฉะนั้น ตำรับตำรา เรื่องของโลก มันน่าสงสารไป น่าสงสารว่า โลกเขาเชื่อถือ เขาเชื่อถือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ชาวพุทธเชื่อถือรัตนตรัย แล้วเราเชื่อถือรัตนตรัย พอเชื่อถือรัตนตรัย แต่ในเมื่อกาลเวลามันผ่านไป มันนานไป ความมั่นคงในศasanามันก็อ่อนแอลง อ่อนแอลงก็มีแต่ศรัทธามีแต่ความเชื่อ ทีนี้มีครูมีอาจารย์ มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น มีครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติมา จนสังคมเขายอมรับว่ามรรคผลมันมีจริง มรรคผลมันมีจริง ถ้ามรรคผลมีจริง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเคยไปคุยอวดไม้ใคร

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านคุยกันประจำ เพราะหลวงปู่เสาร์ท่านเป็นอาจารย์ของหลวงปู่มั่น เอาหลวงปู่มั่นมาบวช พอหลวงปู่มั่นมาบวชแล้ว หลวงปู่มั่นภาวนาเริ่มต้นก็เอาหลวงปู่เสาร์เป็นแบบอย่าง พอหลวงปู่มั่นท่านภาวนาของท่านไป ท่านแก้ไขตัวท่านเอง ท่านมีอุปสรรคสิ่งใด ท่านก็ไปถามหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์ท่านบอกว่า สองคน ท่านคุยกันมาตลอด ท่านคุยกันมาตลอด ท่านคุยกัน ท่านปรึกษากัน ท่านหาหนทางที่จะพ้นไปจากทุกข์ ท่านไม่มาโฆษณา ไม่มาประกาศหรอก

ไอ้ที่นี่มันเป็นประกาศไป มันมีเจตนา เจตนาที่บอกว่าใจเป็นมัชฌิมา “มีพระองค์หนึ่งไปถามโยมคนหนึ่ง พอโยมคนหนึ่งก็ถามว่าจิตของท่านเป็นมัชฌิมานานเท่าไรแล้ว พระตอบว่านาน ๒๐ ปี”

คำว่า “นาน ๒๐ ปี” ถ้ามันตีความก็บอกว่าฉันเป็นพระอรหันต์มา ๒๐ ปีแล้วใช่ไหม ฉันเป็นมา ๒๐ ปีแล้วสิ ถ้าฉันเป็นพระอรหันต์มา ๒๐ ปีแล้ว แต่โยมบอกไม่ใช่หรอก ๑๕ วัน อ้าว! เป็นพระอรหันต์มา ๑๕ วัน ไอ้พระก็ว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์มา ๒๐ ปี ไอ้โยมก็บอกว่าเป็น ๑๕ วัน แล้ว ๑๕ วันนี่เป็นพระเป็นหรือโยมเป็น เออ! พระเป็นหรือโยมเป็นละ

มันก็ไม่เป็นทั้งคู่ มันไม่มีอะไรเป็นหรือ มันไม่มีอะไรเป็น เพราะอะไร มันไม่มีอะไรเป็นการสื่อสารกันเขาคุยกันภายใน เขาไม่เอามาพูดเป็นภายนอกหรือ

ในวงกรรมฐาน หลวงตาท่านพูดบ่อย ในวงกรรมฐาน ในวงกรรมฐานเขาจะรู้กันว่าใครมีคุณธรรมแค่ไหน คำว่า “มีคุณธรรม” นะ คนอยู่ด้วยกัน โทษนะ โยมมีครอบครัวในบ้าน สามิภรรยานิสัยอย่างไรก็รู้ๆ กันใช่ไหม ยิ่งพ่อแม่เลี้ยงลูกมา รู้เลย ลูกเราเลี้ยงมากับมือ ลูกคนนี้นิสัยเป็นอย่างไร เลี้ยงมากับมือ

ฉะนั้น เวลาคนที่เขาอยู่ด้วยกัน คุณธรรม เขาู้กัน ในครอบครัวกรรมฐานเขาู้ เขาู้ว่าใครมีจริงหรือไม่มีจริง ถ้าใครมีจริงแล้ว เขาเคารพบูชากันด้วยคุณธรรม เช่น หลวงตาท่านเชิดชูหลวงปู่ดีมาก หลวงปู่ดีนี่ของจริง คุณของจริงสิ ท่านไม่เป็นพิษเป็นภัย ธรรมไม่เป็นพิษเป็นภัย ธรรมมีคุณธรรมเต็มหัวใจ เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร ใครๆ ก็ไปพึ่งหลวงปู่สิ ใครๆ ก็พึ่งหลวงปู่สิ

ร่มโพธิ์ร่มไทรใช่ไหม นกมานันมาอาศัยใช่ไหม อสรพิษมันก็มาอาศัยด้วย คูสิ ร่มโพธิ์ร่มไทรมันมีอาหารของมัน ลูกไทร นกมันมากิน พรานมันก็เอาเร็ว เอาเครื่องดักสัตว์ไปดัก ครูบาอาจารย์ของเราที่เหมือนกัน ถ้าท่านมีคุณธรรม ท่านไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร คนที่ปรารถนาคุณงามความดี ปรารถนาครูบาอาจารย์ ท่านก็ไปอาศัยหลวงปู่สิ ไอ้คนที่เป็นอสรพิษมันก็ไปอาศัยหลวงปู่สิ มันก็เหมือนกัน ที่ไหนมันก็มี

ในสมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวทัต ลูกพี่ลูกน้องแท้ๆ เลย ลูกพี่ลูกน้องนี้มันสายเลือดเลยนะ แต่เวลาปฏิบัติไปแล้วๆ ด้วยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก ด้วยพันธุกรรมของจิตมันแตกต่างกันไป มันก็ออกนอกทางไป ออกนอกทางไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็ยังเมตตาของท่าน

ทุกคนบอกว่า อนาคตังสญาณ พระพุทธเจ้ารู้ทุกเรื่องไปหมดเลย ทำไมปล่อยให้เทวทัตเข้ามาแผลงฤทธิ์ในศาสนา

อ้าว! เทวทัตเขาก็สร้างบุญของเขามา ชุชกเขาก็บำเพ็ญเพียรของเขามา บำเพ็ญเพียรของเขา มา ถึงเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาก็มาเกิดเป็นเทวทัต เทวทัตเขาก็ปฏิบัติของเขามา เขาก็เข้าใจของเขาว่าอย่างนั้นเป็นคุณธรรมของเขา เป็นฉานโลกีย์อย่างนั้น แปลงกายได้ เขาก็เป็นฉานโลกีย์ของเขา เขาก็คิดว่าเขามีคุณธรรมของเขา ถ้ามีคุณธรรมของเขา ทำไมนางวิสาขาไม่เห็นคุณงามความดีเราเลย นางวิสาขามาก็มีน้ำปานะไป

ฝากพระอานนท์ พระนันทะ ไปฝากทุกองค์เลย ไม่เคยถามหาเทวทัตสักทีหนึ่ง เทวทัตจะทำอย่างไรให้คนเขาสนใจ เทวทัตก็แผลงฤทธิ์เป็นงูไปพันศิรชะของอชาตศัตรู

นี่ไง อย่างนั้นเป็นพระอรหันต์หรือ เทวทัตเป็นพระอรหันต์หรือ เทวทัตก็ฆานโลกีย์ นั่นเขายังมีฆานโลกีย์นะ นี่พระองค์หนึ่งมีอะไร ไม่มีอะไรเลย ถ้ามีอะไร มันต้องมีศักดิ์ศรี มีศักดิ์ศรีคือมีคุณธรรมในใจ ไม่ใช่ว่าเที่ยวไปอ้างคนนู้นไปอ้างคนนี่ แต่ก่อนก็ไปอ้างหลวงตาว่าหลวงตารับประกันอย่างนั้น หลวงตารับประกันอย่างนี้ หลวงตาเชิดชูไปหมดเลย เวลาไปหาหลวงตาก็ไปนั่งอยู่งู่น ขอบมูมศาลา กลับไปก็ไปเขียนโฆษณาอีกเรื่องหนึ่ง ไอ้เนื้อหาอีกแล้ว มันไม่มีอยู่จริง

ถ้ามีอยู่จริง โยมนะ โยมมีความสุขสบายอยู่ในบ้าน โยมจะไปหาใคร โยมอยู่ในบ้าน โยมสุขนะ ทุกอย่างพร้อมเพรียงอยู่ในบ้านเรา แล้วออกไปข้างนอกมันตากแดดตากฝน ออกไป เขาจกชิงวิ่งราว เขาจะมากเอาสมบัติของเรา โยมออกจากบ้านไปไหม? ไม่ไปหรอก เราอยู่บ้านเราปลอดภัย ออกไปข้างนอกนะ ไอ้พวกล้างกระเป๋าก็มี ไอ้กรีดกระเป๋าก็มี ไอ้ตักทองก็มี มันมีไปหมด แล้วเราจะออกไปทำไม

แล้วนี่จิตเป็นมัชฌิมามา ๒๐ ปี ๒๐ ปียังเที่ยวร่อนไปอยู่ที่นี่ ร่อนไปให้คนนี่ยอมรับ ร่อนไปให้คนนู้นยอมรับ อย่างนี้หรือมัชฌิมาปฏิปทา ๒๐ ปีมาแล้วหรือ ๒๐ ปียังร่อนไม่จบเนาะ ร่อนมันไปเรื่อย พอร่อนไป เพราะถ้าร่อนออกไปอย่างนั้นแสดงว่าข้างในมันไม่มี แล้วถ้ามันมีขึ้นมา มันไม่เป็นอย่างนั้น

ความหมายที่เขียนมาถามในเว็บไซค์ก็อ้างทางเท่านั้นแหละ อ้างทางว่ามันเป็นประโยชน์ไหม ถ้าไม่เป็นประโยชน์ เดียวก็จะปล่อยกระแสนี้ออกมา เดียวๆ ก็กระแสสักทีหนึ่ง การตลาด ถ้าการตลาด ทำไมมันเดือดร้อนกันขนาดนั้นนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนมาให้ทำความสงบระงับ สอนเข้ามาในหัวใจของตัว ถ้าเรามีหัวใจของตัว มันมีจริงแล้วมันจะต้องไปเดือดร้อนอะไร นี่พูดถึงกระแส นะ ปัจจุบันนี้โลกเขาเป็นกันแบบนั้น ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว นี่พูดถึงกระแส ถ้ามันไม่เป็นจริง

เราไม่ต้องไปทำการตลาด เราหนีตลาดมา เราหนีโลกมา เราหนีโลกมา ครูบาอาจารย์ของเราอยู่ป่าอยู่เขา ท่านอยู่ของท่านองค์เดียว เวลาหลวงปู่มันท่านให้พระองค์นั้นไปอยู่ป่านั่นเขา

แล้วหลวงตาท่านบอกว่าหลวงปู่มันท่านเที่ยวมาพื้นที่ภาคอีสาน พื้นที่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในเขมร ในลาว ในพม่า หลวงปู่มันท่านรู้คงที่มาหมดแล้ว ท่านรู้สภาพพื้นที่หมดนะ พอรู้สภาพ พื้นที่หมด เวลาหลวงตาท่านลาหลวงปู่มันไปวิเวกนะ

“คราวนี้จะไปไหน”

ท่านบอกว่า “จะไปทางนี้ๆ”

บอก “เออ! ดี ตรงนั้นเป็นอย่างนั้น ตรงนี้เป็นอย่างนี้”

เวลาใครไปลาหลวงปู่มันนะ “คราวนี้จะไปไหน”

“จะไปทางนี้”

“เออ! ทางนี้เป็นอย่างนั้นนะ ภูเขาโน้นเป็นอย่างนั้น”

ท่านรู้ไปหมด เพราะท่านเที่ยวของท่านมา ท่านรู้ที่ไหนมันมีเสื่อมีสาบ ที่ไหนที่มันแรง ที่ไหนไปแล้วมันมีอะไร

คูลี หลวงปู่ชอบกลับจากพม่า ๓ วัน ไม่ได้กินข้าว ในประวัตินะ ประวัติหลวงปู่ชอบ ๓ วัน ไม่ได้กินข้าวเลย เวลาโดยปกติเทวดา อินทร์ พรหมก็มาฟังเทศน์ฟังธรรม ก็มาปฏิบัติสัจฉริยะตลอดเวลา คราวนี้อุดอาหารมา ๓ วันแล้วนะ เวลามีความสุข ใครๆ ก็มาอนุโมทนาด้วย วันนี้จะตายแล้วนะ ไม่มีใครมาดูแลเลย มันวิตกขึ้นมาในใจ คนเราเวลามันทุกข์มันยาก มันคิดได้ พระอรหันต์ก็คิดได้ ทำไมพระอรหันต์จะคิดไม่ได้ พอคิดขึ้นมาะ ท่านบอกพอเดินไปเดินมามันจะตายแล้ว อุดอาหารมา ๓ วัน

สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เวลาอังกฤษมันเข้ายึด เวลาเขายึดในพม่า แล้วสยามกับพม่ามันมีความขัดแย้งกัน แล้วถ้าเขาจะจับชนชาวสยาม เขาบอกว่าหลวงปู่ชอบเป็นชาวสยาม เขาจะจับชาวบ้านเขาก็พยายามปิดกั้น พยายามดูแลรักษา จนเขาจะมาจับ บอกไม่ได้แล้ว ต้องส่งให้หลวงปู่ชอบกลับ ก็ชี้ทางให้เดินกลับมา กลับมาเมืองไทย เดินมาทางแม่ฮ่องสอน ๓ วัน ไม่ได้กินข้าว ๓ วัน

พอเดินมาถึง โอ้โฮ! มันแย่มากแล้ว พอวิตกขึ้นมา นี่คนมีบุญ คนมีความจริง เข้าขึ้นมาเดินไป
อ้าว! นั่นใครนะ เตรียมใส่บาตร เตรียมใส่บาตร ก็เดินไปรับบาตร หิว เดินไปรับบาตร นี่หลวงปู่
ชอบท่านเล่าให้หลวงตาฟัง ขณะที่ว่าครอบครัวกรรมฐาน พอเล่าให้ฟังแล้วมันซึ่งใจใจ มันซึ่งใจ
ว่า เวลาวิบาก เวลามันทุกข์ยาก มันผ่านวิกฤติ มันซาบซึ่ง มันเป็นธรรม คนเล่าเล่าด้วยความเป็น
ธรรม คนฟังฟังด้วยความเป็นธรรม อันนี้ไม่ใช่อริยสัจนะ อันนี้ไม่เกี่ยวกับมรรคเลย แต่เกี่ยวกับ
อำนาจวาสนาบารมี มันเป็นธรรมไง

พอมันเป็นธรรมนะ พอหิวจัด เดินมา เห็นฆราวาสเขาเตรียมใส่บาตร ก็รีบปลดบาตร
บิณฑบาตเลย แต่มันก็สงสัย เอ๊ะ! มันไม่มีบ้านคน พอเข้าไปรับบาตร ถามโยมมาจากไหน เขาก็ชี้
มือไปบนฟ้า ก็ยังหิวอยู่ หิว ก็ยังไม่สนใจ

แต่พอเขาใส่บาตรแล้วมันแปลกใจแล้ว เพราะอาหารที่ตกบาตร กลิ่นของอาหารมัน
แปลกๆ มันไม่เหมือนที่เคยเห็นทุกๆ วัน ก็สังเกตว่าเขาจะกลับบ้าน เพราะเขาชี้บ้าน เขาชี้ไป
ทางไหน ก็มอง พอเขาเดินไป ก็มองไปเรื่อย พอไปถึงต้นไม้ใหญ่ มันบังต้นไม้ใหญ่ พอบังต้นไม้
ใหญ่ก็หายไปเลย พอหายไปเลย หลวงปู่ชอบท่านก็เดินตามไป เดินไปต้นไม้ใหญ่ แล้วก็ไปเดิน
รอบต้นไม้ใหญ่ มันไปทางไหน มันไปทางไหน

นี่ครอบครัวกรรมฐาน ความเป็นจริงกับความเป็นจริงมันเป็นแบบนี้ ถ้ามันเป็นแบบนี้ ที่
ไหนมันเป็นอย่างไร ที่ไหนที่แรง ที่ไหนมีสัตว์ร้าย ที่ไหนมีสิ่งต่างๆ เพื่อจิตใจของคน จิตใจของ
ลูกศิษย์หลวงปู่มน้องค์ไหนที่จิตใจมันคึกคะนอง จิตใจที่มันเผลอหลงได้ยาก มันควรไปอยู่ตรงนี้ ถ้า
จิตใจของคนที่มีมันเป็นปานกลาง มันควรจะอยู่ตรงนี้ เวลาใครจะลาไปวิเวกตรงไหน ท่านรู้ไปหมด
นะ นี่วงกรรมฐานเขาทำกันอย่างนี้ เขาทำความจริงอย่างนี้

ทำอย่างนี้มันเป็นบริวาร ๘ บริวาร ๘ มันเป็นพระต้องมีบริวาร ๘ เพื่อดำรงชีวิต จะไป
ภวานามันก็อาศัยสัปปายะ อาศัยสถานที่ นี่มันเป็นเรื่องข้างนอกนะ มันยังไม่ย้อนกลับมาเรื่อง
ภวานาเลย ถ้าเรื่องภวานาขึ้นมา มันภวานาขึ้นมา ท่านวางของท่าน ท่านชี้ของท่าน ท่านอนาคตังส
ญาณ ท่านหมายของท่าน ท่านให้เราไปปฏิบัติของท่าน นี่เป็นความหมายของครูบาอาจารย์ของเรา
นะ ไม่ใช่ทำการตลาดกันอย่างนี้ ไม่ใช่ว่ามัชฌิมา มา ๒๐ ปีแล้วก็ยังวิ่งหาเขาทั่วไปหมด แล้วทำไม

ตัวเองไม่มีที่พึ่งที่อาศัย มันเป็นมัชฌิมาตรงไหน มันไม่เป็นมัชฌิมาตรงไหนเลย นี่พูดถึงนี้มัน การตลาด

เราชมมานานแล้วนะ นี่จะให้ชมอีก ขึ้นชมมานานแล้วพระองค์นี้ แล้วก็ยังเขียนมาให้ชื่น ชมต่อ จะให้ชื่นชมอีกใช้ไหม ถ้ามันชื่นชมขึ้นไป มันกลัวกันตรงนี้ไง

ฉะนั้น คำถาม “อะไรคือจิต อะไรคือมัชฌิมาปฏิบัติครับ”

นี่ไง มัชฌิมาปฏิบัติ มันเป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเทศน์ธัมมจักกฯ เทวเม ภิกขเว ภิกขุไม่ควรเสพทางสองส่วน ส่วนหนึ่ง คืออรรถกถาตามนุโยค อีกส่วนหนึ่งคือกามสุขัลลิกานุโยค ภิกขุเราควรตั้งจิตของเราให้เป็น มัชฌิมาปฏิบัติ มัชฌิมาปฏิบัติ

เวลามัชฌิมาปฏิบัติแล้ว เรามัชฌิมาปฏิบัติของใคร

ถ้ามัชฌิมาปฏิบัติของกิเลส มันก็บอกว่า ถ้าเราพอใจเป็นมัชฌิมาปฏิบัติ เราทำสิ่งใดแล้ว มีความสุข มีความพอใจ เป็นมัชฌิมาปฏิบัติ แล้วถ้ากิเลสมันพอใจมันก็พอใจนอนง นอนอยู่ กลางหมอนเลย นี่มัชฌิมาปฏิบัติ คร่อก คร่อก อย่างนี้มัชฌิมาปฏิบัติหรือ มัชฌิมาปฏิบัติของ ใครล่ะ มัชฌิมาปฏิบัติของใคร

มัชฌิมาปฏิบัติมันเป็นอะไร มันเป็นอะไร

ทางใจ ทางเครื่องดำเนินใจ

แล้วมันเกี่ยวอะไร ๒๐ ปี ไม่ใช่ ๒๐ ปีนะ เมื่อ ๕๐๐ ชาตที่แล้ว ๕๐๐ ชาต ๑,๐๐๐ ชาตที่ แล้วก็มีมัชฌิมาปฏิบัติ เพราะมัชฌิมาปฏิบัติคือทำใจให้เป็นกลาง ทำใจให้เป็นกลาง คูสิ ชัย ราช วัตร มันบอกความเป็นกลางๆ ความเป็นกลางเป็นหลุมหลบภัยของคนจี๊ลาด มัชฌิมาปฏิบัติ กลางจี๊ลาดใจ มันจี๊ลาดตาขาว มันไม่กล้าสู้กับกิเลสของมัน มันไม่กล้าเข้าไปเผชิญกับกิเลสของ มัน มันกลางจี๊ลาด มัชฌิมาจี๊ลาด ไม่ใช่มัชฌิมาของนักรบ ไม่ใช่มัชฌิมาของการประพาศติ ปฏิบัติ

ถ้ามัชฌิมาของการประพตปฏิบัติ ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ อตตกิลมณฺโณคือทำตนให้ลำบากเปล่า ถ้ากามสุขัลลิกานฺโณ นีเวลางค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติไปแล้ว อตตกิลมณฺโณ เวลางค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติอยู่ ๖ ปี นี้อตตกิลมณฺโณ กามสุขัลลิกานฺโณมันมีอยู่แล้ว ในสมัยพุทธกาลนะ มีพวกนักบวช เขาบอกว่าให้เสพสุขาๆ ไป ไม่มีอะไร โลกนี้เสพสุขาไป ๕๐๐ ปีก็สิ้นกิเลสไป นั่นกามสุขัลลิกานฺโณ แล้วเวลาปฏิบัติไปถ้าจิตมันลงสมาธิ นั่นก็กามสุขัลลิกานฺโณ จิตมันลงสมาธิมันก็สุขของมัน ถ้าเป็นสมาธิมันก็สุขนะ แล้วมันเป็นมัชฌิมาปฏิบัติใหม่

เวลาหลวงตาท่านติดสมาธิ ๕ ปี ไปหาหลวงปู่มันบอกว่า “มหา จิตเป็นอย่างไร”

“สบายดีครับ สบายดีครับ”

มัชฌิมาปฏิบัติใหม่ มัชฌิมาปฏิบัติหรือเปล่า หลวงตาติดสมาธิอยู่ ๕ ปี มัชฌิมาปฏิบัติใหม่ แล้วเวลาไม่ใช่มัชฌิมาปฏิบัติ เวลาหลวงปู่มันท่านพยายามจะชี้ทาง

“มหา จิตดีไหม”

“ดีครับ”

“ดีไหม”

“ดีครับ”

“ดีอะไร นี่สุขแค่เศษเนื้อติดฟัน”

มัชฌิมาปฏิบัติ สุขแค่เศษเนื้อติดฟัน ไม่ใช่คำขำวะนะ แค่เศษเนื้อติดฟัน ถ้าเศษเนื้อติดฟันที่นี้คนคิดใช้ใหม่ “อ้าว! ถ้ามันเป็นเศษเนื้อติดฟัน แล้วเราจะเดินทางไหน ในเมื่อเป็นสัมมาสมาธิ”

“อ้าว! สัมมาสมาธิขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันไม่มีสมุทัยเจือปน ของท่านมันมีสมุทัยเจือปน”

เพราะตอนนั้นหลวงตาท่านคิดว่านี่คือนิพพาน สมาธิต่อนิพพาน ท่านไปติดตรงนี้ ท่านคิดว่านิพพานของท่านแล้ว นี่หลวงตาท่านคิด คือท่านมีคุณธรรมนะ เพราะท่านอยู่กับหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านเป็นอาจารย์ ท่านก็จะดึงออกมา

ไอ้ที่นี่จิตเป็นมัชฌิมา ๒๐ ปี อีกคนหนึ่งบอก ๑๕ วัน อีกคนหนึ่งบอกมันเป็นมา ๒๐ ปี อีกคนหนึ่งบอกเป็นมา ๑๕ วัน

เป็นมาก็เรียบร้อยแล้ว ถ้ามันวางใจเป็นกลางขึ้นมา วางใจเป็นปกติ มัชฌิมาปฏิบัติ ถ้าพูดถึงเป็นกลางนะ แต่มันมีสมุทัย มันไม่มัชฌิมาโดยสัมมาสมาธิ ไม่มัชฌิมาโดยสัมมา สัมมาสัมมัชฌิมา โส สัมมาคืองานชอบ เพียรชอบ ไอ้ที่นี่มันมีจลา มัชฌิมาในทางมีจลาไง ความเป็นกลาง กลางในทางมีจลา กลางในความเห็นแก่ตัว กลางในตัวมันเอง ถ้ามันมีจลา มัชฌิมา มันก็ไม่มีรู้ พอไม่รู้ มันก็เป็นมา ๒๐ ปีไง มันเป็นมา ๑๐๐ ปีนั่นนะ เพราะมัชฌิมาปฏิบัติมันก็มีมัชฌิมาปฏิบัติ อุเบกขา

สิ่งนี้เวลาคนมาถามนะ “คนนั้นอุเบกขา” นี่ไง คนภาวนาไม่เป็นไง อุเบกขา อุเบกขามันก็จะลงสู่สุขลงสู่ทุกข์ มัชฌิมาปฏิบัติแล้วมันก็ลงอัตตกิลมถานุโยค มันก็ลงซ้ายลงขวา มันมัชฌิมาตาซัง เข็ม น้ำหนักอะไรมันก็เอียงหมด มันจะไปลงสู่สุขลงสู่ทุกข์ไง มันจะไปของมัน มันจะอยู่ตรงๆ ได้ไหม มันอยู่ไม่ได้หรอก มันอยู่ไม่ได้ ทีนี้พออยู่ไม่ได้ เพียงแต่ว่ามัชฌิมาปฏิบัติเป็นปัจจุบัน ถ้าเวลาปฏิบัติไปเป็นปัจจุบัน มัชฌิมาปฏิบัติมันเหมือนเป็นชื่อ จิตถ้ามันลงสู่มัชฌิมาปฏิบัติ แต่มัชฌิมาปฏิบัติมันยังมีอีก ยังมีการปฏิบัติต่อเนื่องกันไป ถ้าต่อเนื่องกันไป พอมันพ้นไปแล้ว เวลาจิตมันพ้นเป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามี

แล้วเป็นโสดาบันมันมัชฌิมาปฏิบัติใหม่

มันไม่มัชฌิมาปฏิบัติเพราะมันเป็นอกุปปิยธรรม กุปปิยธรรม-อกุปปิยธรรม สัพพะ ธรรม อนัตตา ความเป็นอนัตตาพ้นจากความเป็นอนัตตาเป็นอย่างไร

คนเป็นมันรู้ว่ามัชฌิมาปฏิบัติมันต้องเดินไปอีกไกลนะ

ทีนี้บอกว่า คุณติ อย่างเช่นมือเรา มือเรา เราถือของอยู่ ของมันหนัก ถ้าของมันหนัก เวลาเราปล่อยของไปแล้ว อัตตกิลมถานุโยคคือยกน้ำหนักไว้ เวลาวางไปแล้ว กามสุขัลลิกานุโยค แล้ว

เหลือมือไว้ มัชฌิมาปฏิปทา ว่างๆ อย่างนั้นหรือ มันเป็นไปได้หรือไม่ หรือ มันเป็นไปได้เพราะอะไรรู้ไหม

มันเป็นไปไม่ได้เพราะในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเวลากิเลสขาดตั้ง
แขนขาด ตัดแขนทิ้ง ตัดมัชฌิมาปฏิปทาทิ้งไป มัชฌิมาปฏิปทามันต้องทำลาย มันอยู่ไม่ได้หรอก
เพราะตัวมัชฌิมาปฏิปทาคือความสมดุล ความพอดีของมัน แล้วมันเป็นไปของมัน

มันไม่ใช่ตัวมัชฌิมาเป็นตัวทำ ไม่มี ไม่มีหรือ จิตเป็นมา ๒๐ ปี คือมันพยายามจะให้
เป็นแบบนั้นมันไม่มีหรือ

เหมือนไฟ ไฟ คูสิ ไฟ ๒๒๐ ถ้าไฟมันตกละ เครื่องใช้ไฟฟ้าก็เสีย ถ้าไฟมันเกินล่ะ มัน
ก็ช็อต อ้าว! ไฟมันก็ต้องพอดีใช่ไหม อ้าว! ไฟพอดีแล้วทำอย่างไรต่อ มัชฌิมาปฏิปทาก็ไฟ ๒๒๐
ไง อ้าว! แล้วทำอย่างไรต่อล่ะ ช็อตตาย อ้าว! ไฟมาแล้วก็เอามือไปกำมันใช่ไหม ก็เป็นมา ๒๐ ปี
แล้วก็รีดคอ ๒๐ ปีไว้เลย แล้วเปิดไฟมา โอ้! มัชฌิมาปฏิปทา แบบว่าสายไฟไง ปอกเลย ทองแดง
รีดคอไว้ แล้วก็กดไฟมา มัชฌิมาปฏิปทา ๒๒๐ พอดี มัชฌิมาปฏิปทาพอดีเลย

มันถึงบอกว่า ความไม่เป็นมันก็คือไม่เป็นวันยังค่ำ ความไม่เป็นพุดออกไปก็คือไม่เป็น แต่
นี่พุดออกไปไม่เป็นแล้ว เพียงแต่ว่ากลัว ถามมาในเว็บไซท์พระสงฆ์เสียบ่อยหนึ่ง ถ้าพุดไป สงบ
มันจะค้ำไหม ถ้าสงบมันจะค้ำก็จะไม่พุด ถ้าสงบไม่ค้ำนนะ เดี่ยวมัชฌิมาปฏิปทามันก็จะมาอีก
รอบหนึ่ง รอบที่แล้วไปแล้วรอบหนึ่งนะ เดี่ยวจะมีรอบมัชฌิมาปฏิปทามาอีกรอบหนึ่ง แล้วเขียน
มาดูก่อนว่าอย่างนี้จะโดนไหม

ถ้ามันจริงนะ มันพุดไปเถอะ คำถามว่า “จิตกับมัชฌิมา คืออะไรครับ อะไรคือจิต อะไร
มัชฌิมา”

จิตก็คือจิต จิตก็คือจิต จิต คูสิ กาย เวทนา จิต ธรรม เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม
แต่จิตเห็นจิตมันแปลก จิตทำไมต้องเห็นจิตด้วย จิตทำไมต้องเห็นจิต เห็นของมันนะ เห็นตาม
ความเป็นจริง นี่ถ้าความเป็นจริง

ฉะนั้น สิ่งที่เขียนมา เพราะจริงๆ แล้วในการปฏิบัติ เราเห็นใจ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น
หลวงตา ครูบาอาจารย์ท่านเห็นใจมากนะ เห็นใจมากเพราะอะไร เห็นใจมากเพราะหลวงปู่มั่นกว่า

ท่านจะเป็นหลวงปู่่มั่นของเราขึ้นมาได้ ท่านทุกข์มาขนาดไหน หลวงปู่เสาร์ท่านบวชบั้นมาขนาดไหน หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ขาว หลวงปู่แหวน หลวงปู่คำดี หลวงตา หลวงปู่ลี

หลวงปู่ลีนะ เวลาท่านบวชแล้วท่านเกาะหลวงตาติดเลย เพราะอะไร เพราะหวังพึ่ง หวังพึ่งหวังพึ่งทุกข์จากหลวงตา ให้หลวงตาชี้ทางให้ ไปทางไหนก็ไม่ไป เกาะหลวงตาติดเลย นี่ท่านทุกข์ยากมาขนาดไหน

ภาวณาคือการเอาชนะตนเอง เวลาว่างนอน เวลาหิวกระหาย เราต้องเอาชนะความง่วงนอน ความหิวกระหายนั้น มันทุกข์ยากขนาดไหน คนภาวณามันรู้ว่าเราทุกข์ยากมาขนาดไหน ฉะนั้น มันถึงเห็นใจคนภาวณาไง ฉะนั้น คนภาวณามันจะมีศรัทธา มีศรัทธาบ้างมันก็เป็นเรื่องธรรมดา คนภาวณาแล้วไม่ผิดเลยมันไม่มีหอรอก แต่คนภาวณาเวลามันผิดแล้วเราต้องแก้ไขสิ เราผิดแล้วเราจะไม่ทำผิดซ้ำผิดซากสิ

สิ่งที่ทำความผิดเพราะเราไม่รู้ เราผลไป หรือกิเลสมันหยาบไซ้ใหม่ จิตใจเราอ่อนแอ จิตใจเราไม่มีกำลัง เราพลาดพลังแพ้มันไป เรากลับมาใหม่ เราก็พยายามฝืนของเราสิ เราพยายามฝืนของเรา เราพยายามสร้างสติของเรา เราพยายามต่อสู้กับมัน ต่อสู้กับกิเลสของเรา อย่างนี้สิมันถึงจะเป็นนักปฏิบัติ นักปฏิบัติเขาต่อสู้กับตัวเอง เอาชนะตัวเองถึงถึงเป็นนักปฏิบัติ

ไอนี้ไปหาองค์นั้น ไปหาองค์นี้ อ่างองค์นั้น อ่างองค์นี้ อ่างเขาไปทั่วเลย องค์ไหนปฏิบัติมีชื่อเสียง ไปแล้ว พอไปถึงนะ เขาจะบอกเลย เชิดชูเรา เชิดชูเรา...เขาแก้เราไม่ได้หรอก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังบอกเลย เอาธรรมะใส่หัวใจใครไม่ได้เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น แล้วเรา เราเป็นนักปฏิบัติ เราก็พยายามปฏิบัติของเราให้เป็นความจริงขึ้นมา แล้วถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เรามีความจริงแค่ไหนเราก็พูดแค่นั้นสิ

หลวงตาท่านพูดเลย คนที่มีกรรมเวลาพูดออกมามันจะเปิดอกเลยว่าคนนั้นมีมากน้อยแค่ไหน สัตว์จะรู้ได้ต่อเมื่ออยู่ด้วยกัน ธรรมจะรู้ได้ต่อเมื่อพูด เวลาพูดออกมาโง่ฉลาด คำพูดมันจะฟ้องหมดว่าคนนั้น โง่หรือคนนั้นฉลาด นี่ก็เหมือนกัน พูดออกมาสิ

“จิตเป็นมัจฉิมามา ๒๐ ปีแล้ว”

โธ่! ฟังแล้วปวดหัว อะไร มัชฌิมาอะไร

บางคนมานะ “ใจเป็นอุเบกขาแล้ว อุเบกขา” เราได้ยินอยู่ เขามาถามว่าเป็นอุเบกขา เขาบอกว่าอุเบกขานั้นคือนิพพาน

เราบอกว่ามันไม่ใช่ อุเบกขามันจะเป็นนิพพานได้อย่างไร อุเบกขามันเป็นอุเบกขา มันวางเฉย

เพราะคนไม่เคยภาวนา คนภาวนาเป็นมันจะรู้เลยนะ เวลาเวทนา สุขเวทนา ทุกขเวทนา แล้วมันอภัยกฤตละ เวลามันเข้าไปยันไว้ พอยันไว้ หลวงตาท่านเล่าให้ฟัง นี่คนปฏิบัติมันจะมีประสบการณ์ หลวงตาท่านบอกว่าท่านนั่งตลอดรุ่งต่อสู้กับเวทนา ต่อสู้กับเวทนาเต็มที่เลย ต่อสู้กับเวทนาจนถึงเที่ยงคืน มันสู้กันไม่ไหว มันเหนื่อยมาก ท่านก็เลยกำหนดขันธ์ไว้เฉยๆ

พอดี พอดีหลวงปู่มันส่งจิตมา อนาคตังสญาณส่ง เพราะหลวงปู่มันท่านเป็นห่วง ท่านก็ส่งจิตมาดู อ้อ! มหาภาวนาอย่างนี้เนาะ ท่านก็ส่งสารนะ เพราะมันสู้มานานแล้วมันก็ขันธ์ไว้เฉยๆ ท่านก็กลับไป ท่านก็ตั้งจิตกลับไป

ตอนเช้าหลวงตาท่านไปทำช้อวตรหลวงปู่มัน พอขึ้นไป หลวงปู่มันท่านถาม “มหา มหาภาวนาอย่างไร ภาวนาอย่างกับหมากัดกัน”

หมากัดกัน คือหมาเวลามันกัดกัน หามันกัดไว้แล้วมันไม่ยอมปล่อย มันคาอยู่อย่างนั้น แผลหมากัดกัน

หลวงตาท่านฟังท่านรู้เลย คนปฏิบัติกับคนปฏิบัติเขารู้กัน แล้วหลวงตาท่านก็รู้ว่าท่านผิดแล้ว แต่ท่านบอกว่าท่านกำหนดไว้ใจแล้ว ท่านก็เล่าให้ลูกศิษย์ฟัง เล่าให้พวกเราฟังบอกว่า ถ้าหลวงปู่มันท่านส่งจิตก่อนหน้านั้นมาสัก ๑ ชั่วโมง แล้วขณะส่งจิตมาดูเราภาวนาอยู่ ท่านจะไม่พูดอย่างนี้เลย เพราะก่อนหน้านั้นเราได้ต่อสู้กับเวทนา เราใช้ปัญญาแยกแยะกับเวทนา มันสู้กันมานาน สู้กันมานานจนมันเหนื่อยมาก มันเหนื่อยมาก มันเปลี้ยมาก มันต่อสู้กันมาเต็มที่แล้ว มันก็เลยสู้ไม่ไหว พอสู้ไม่ไหวท่านก็กำหนดพุทโธๆ พักไว้ก่อน พักไว้ก็ขันธ์ไว้ก่อน พอขันธ์ไว้ก่อน ถ้าพุทโธมันมีกำลังแล้วท่านก็จะไปสู้กับมันใหม่ แต่พอดีหลวงปู่มันท่านส่งจิตมาดูตอนมันพักไว้ พอมันพักไว้ พอไปถึงท่านบอกว่า “มหา มหาภาวนาอย่างนี้หรือ ภาวนาแบบหมากัดกัน”

นี่ไง คนภาวนามันจะรู้ อภัยกฤต เวลามันเสมอหรือมันย่นไว้มันทำอะไร อุเบกขาๆ มันเป็นอย่างไร อุเบกขามันปล่อยมันเป็นอย่างไร มัชฌิมาปฏิปทามันเป็นอย่างไร เขาู้กัน คนปฏิบัติ เขาู้ ไอนี้มันไม่รู้

จะทำอะไรก็ทำไปเถิด พระองค์นี้กับโยมคนนี้จะพูดอะไรก็พูดกันไป พระสงฆ์ก็เป็นพระสงฆ์ พระสงฆ์ที่อยู่วัด อยู่ราชบุรี ไม่ไปยุ่งกับใครเลยนะ แต่ทำไมมันมีปัญหาอย่างนี้ละ

ปัญหาคือว่าเรามองแล้วมันไม่ใช่กรรมฐาน ไม่ใช่พระกรรมฐานแบบสายหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น พระกรรมฐานแบบสายหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านจะเคารพครูบาอาจารย์ของท่านตามความเป็นจริง ท่านไม่ขายครูบาอาจารย์ของท่าน ท่านจะไม่เอาครูบาอาจารย์อกรับประกัน คนนั้น รับประกันคนนี้

ถ้าครูบาอาจารย์รับประกันเรา อย่างเช่นหลวงปู่มั่นมารับประกันเรา ถ้าเราทำอะไรเสียหายไป หลวงปู่มั่นท่านจะเสียหายไปด้วย ถ้าเอาครูบาอาจารย์องค์ไหนมารับประกัน แล้วพฤติกรรมของเราประพฤติปฏิบัติไม่สมกับความเป็นพระ เราเสียหายทั้งเราด้วย เสียทั้งครูบาอาจารย์ของเราด้วย ทำไมเราต้องเอาครูบาอาจารย์ของเรามาถูกลงงัดให้เสียหายไปด้วยละ

ถ้าเราเป็นลูกศิษย์ที่มีครูมีอาจารย์ ถ้าเราจะเสียหายก็เสียหายเฉพาะเราทำเสียหาย ครูบาอาจารย์ของท่านเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว ครูบาอาจารย์ของเรา เราเทิดทูนท่านไว้ ทำไมต้องไปเอาครูบาอาจารย์มาอ้างมาอิง แล้วเวลาเสียหาย เราก็กเสียหาย แล้วครูบาอาจารย์ก็ดึงครูบาอาจารย์เสียหายไปด้วยละ

พระกรรมฐานเขาไม่ทำกันแบบนี้ เขาฟังครูบาอาจารย์ เขาฟังมาเพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ แล้วเราพยายามฝึกฝนตัวเรา เราจะดีก็ดีในตัวเรา ถ้าเราจะเลวก็เลวที่ตัวเรา มันจะดีก็ได้ถ้าเราทำคุณงามความดี มันจะเลวก็ได้ถ้ากิเลสมันหนา ถ้ามันเลวก็เลวเฉพาะเรา อย่าให้เลวถึงครูบาอาจารย์ของเราด้วย นี่พูดถึงกรรมฐานเขาทำกันอย่างนั้น

ตอนนี้กรรมฐานมันแข่งหน้าแข่งหลังไปแล้วละ เมื่อก่อนตอนเราเทศน์ เขาบอกเราแข่งหน้าแข่งหลัง เราเลยเทศน์ พระสงฆ์ไม่แข่งหน้าแข่งหลัง มีอยู่กัณฑ์หนึ่ง ไปฟังได้ เขาจะหาว่าเราแข่งไปนู่นแข่งไปนี่

นี่พูดถึงว่าจิตเป็นมัจฉิมาเป็นอย่างไรนะ

อีกข้อหนึ่ง

ถาม : ข้อ ๑๓๗๐. เรื่อง “จำคำนี้ไว้ให้ดี”

กราบนมัสการค่ะ สืบเนื่องจากคำตอบเรื่อง “เพียงคำเดียว” น้ำเสียงของหลวงพ่อกำลังว่า “จำคำนี้ไว้ให้ดี ลมหายใจอย่าทิ้งเด็ดขาด” ลูกเข้าใจแจ่มแจ้งแล้วเจ้าค่ะ ฟังปุ๊บ โลงสบายปั๊บ ลอยลมบน โลกเลยค่ะ กราบระลึกถึงความเมตตาของหลวงพ่อด้วย

ตอบ : แล้วก็ถามปัญหาอีก ปัญหาที่ถามมามันเป็นเรื่องปัญหาของสังคม ถ้าเป็นปัญหาของสังคมนะ **ธมฺมสตากจฺจฺหา เอตมฺมจฺจฺกมฺมุตฺตมํ** ถ้าเขามีปัญหากันมันก็เรื่องของเขา

ทำสังคายนา ครูบาอาจารย์ เวลาพระอรหันต์ทำสังคายนามา ใอันมันเรื่องของการทำสังคายนา เราจะไปคิดร้อยแปดพันเก้า เรื่องนี้เป็นเรื่องของสังคม

ทีนี้ถ้าเรื่องของครูบาอาจารย์ของเรา ท่านจะย้อนกลับมาที่เรา ท่านจะไม่ออกไป แบบว่า อย่างเช่นหลวงปู่มั่น เวลาหลวงตาที่ติดสมาธิ ๕ ปี ทำไม่ถึงติดสมาธิ ๕ ปี ถ้าไปพูดตอนนั้น พูดอย่างไรมันพูดไม่ได้

เวลาเราว่าจะไปแก้คนนั้นจะไปแก้คนนี้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรื้อสัตว์ชนสัตว์ จะเล็งญาณมองหาเลยว่าจิตดวงใดที่สมควรที่จะถึงคุณธรรม แล้วอายุเขาสั้น เขาจะตายก่อน ไปเอาดวงนั้นก่อน เห็นไหม เวลาจะไปเอาใครเขาต้องดูความพร้อมของใจของเขา

ใอันนี้สังคม สังคมมันยังอีลุ่ยหลวมแฉกเลย แล้วก็บอกว่าจะต้องปฏิบัติให้เข้ามรรคเข้าผล จะเป็นนิพพานไปหมดเลย สังคมนี้จะเป็นพระอรหันต์หมดเลย ชาวพุทธ ๖๐ ล้านคน เมืองไทยจะเป็นพระอรหันต์ ๖๐ ล้านองค์ พอเผยแผ่ธรรมไปทุกคนจะเข้าใจธรรมะ ทุกคนจะเป็นพระอรหันต์หมดเลย ในประเทศไทยเป็นชาวพุทธจะมีพระอรหันต์ ๖๐ ล้านองค์ พระอรหันต์เต็มประเทศไทยไปเลย มันเป็นอย่างนั้นไหม? มันไม่เป็นหรอก

ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเราท่านจะมีสติสัมปชัญญะอย่างนี้ว่าเวลาแสดงธรรมไปแล้วคนจะเข้าใจได้มากน้อยแค่ไหน แสดงธรรมไป คนที่มีกิเลสเบาบางเขาก็จะเข้าใจ เขารู้ของเขา คน

กิเลสหายาบ กิเลสหนา เขาก็ต้องรอศรัทธาของเขา มันยังมีไปอีกเยอะแยะ ฉะนั้น ไม่ต้องไปทุกข์ ไปยากหรอก ไม่ต้องไปร้อนใจเรื่องของเขา เขามีปัญหาของเขาก็เรื่องของเขา ด้วยวุฒิภาวะของเขา ด้วยความเห็นของเขา แต่ถ้าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านเป็นธรรม ท่านรู้ อะไรควรไม่ควร นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ฉะนั้น สิ่งนี้เป็นเรื่องกรรมของสัตว์

ฉะนั้น ที่ว่า เพียงคำเดียวๆ ที่ว่า จำคำนี้ไว้ให้ดี เพียงคำเดียว จำคำนี้ไว้ให้ดี ลมหายใจเข้า ออกอย่างไร้โดยเด็ดขาด

อันนี้เป็นคำสั่งของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านบอกเลยนะ อย่า ทิ้งพุทธโศ อย่าทิ้งผู้รู้ ไม่เสีย

คนปฏิบัติจำให้ดี คนที่ไปเห็นนิมิต คนที่ไปรู้สิ่งต่างๆ เพราะมันส่งออกมาถึงไปรู้ ถ้า ส่งออกไปรู้เห็นสิ่งใด กลับมาที่พุทธโศ อยู่กับพุทธโศ อยู่กับผู้รู้ ไม่เสีย ไม่เสีย

ถ้าอยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทธโศ ไม่เสีย ฉะนั้น เพียงคำเดียว คำนี้ จำ ทำให้ดี ทำให้ดี เพราะมันเป็นคำที่หลวงตาท่านไปร้องให้คร่ำครวญอยู่ที่ปลายเท้าหลวงปู่มั่น ตอนหลวงปู่มั่นท่านนิพพาน เพราะหลวงตาท่านกำลังแสวงหาของท่าน แล้วไม่มีทางออก ไม่มีใครสั่งสอนได้ ก็ไปนั่งอยู่ที่นั่น สรุปรเอาว่าท่านระลึกว่าหลวงปู่มั่นท่านสั่งไว้ “ถ้าการปฏิบัติไป ถ้ามันมีอุปสรรคสิ่งใดให้กลับมาที่ พุทธโศ ให้กลับมาที่ผู้รู้ จำตรงนี้ไว้”

หลวงตาท่านก็ใช้สิ่งนี้เป็นบรรทัดฐาน ถ้ามีสิ่งใดท่านจะกลับมาที่ผู้รู้ กลับมาที่พุทธโศ กลับมาพุทธโศๆ

ที่ว่าเวลาออกไปพิจารณาสุภะๆ จนจะเป็นจะตาย จนไปหาหลวงปู่มั่น บอกว่า “ติศสมาธิ ๕ ปี ให้ออกมาๆ ทีนี้ก็ออกมาใช้ปัญญาแล้ว ใช้ปัญญาจนไม่ได้หลับไม่ได้นอนเลย”

หลวงปู่มั่นบอกว่า “นั่นละไอ้บ้าสังขาร บ้าสังขาร”

“อ้าว! ถ้าบ้าสังขาร ถ้าไม่ใช่ปัญญา มันก็แก้กิเลสไม่ได้ ทีนี้ใช้ปัญญาแล้วมันจะบ้าสังขาร ได้อย่างไร”

“นั่นแหละไอ้บ้าสังขาร”

ถ้าบ้ำสังขารจะดึงไว้ได้อย่างไร จะดึงสิ่งที่มันออกใช้ปัญญาได้อย่างไร

ท่านบอกว่าท่านต้องกลับมากำหนดพุทฺโธใหม่ กำหนดพุทฺโธแบบผู้หัดใหม่เลย พุทฺโธๆ พุทฺโธจนมันปล่อยวางได้ ปล่อยวางสิ่งนี้ไปทำงานเข้ามาสงบระงับ สงบระงับแล้วมีกำลัง พอมันปล่อยไปมันก็เป็นปัญญาพร้อมกับสมาธิ มันก็มีกำลัง มันก็เป็นมรรคขึ้นไป เห็นไหม ถ้าเป็นจริง มันจะเป็นแบบนี้

ฉะนั้น บอกว่า เพียงคำเดียวให้มันชัดเจน ให้มันชัดเจนอยู่กับของเรา อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทฺโธ เราอย่าส่งออกไปรับรู้ ไปแบกรับภาระต่างๆ ถ้าจิตใจเราไม่มั่นคง ถ้าจิตใจมันคงต้องกลับมาตรงนี้ ถ้ากลับมาตรงนี้มันก็เป็นประโยชน์ นี่พูดถึงถ้าภาวนาเป็น

โดยพื้นฐาน โดยพื้นฐานคนถ้ามีสติมีปัญหา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา เป็นประโยชน์กับการปฏิบัติ

“ถ้าเป็นประโยชน์กับเราก็เห็นแก่ตัวสิ แหม! ทำอะไรก็ต้องเป็นของเรา ทุกอย่างก็ยึดมาเป็นของเราหมดเลย”

เป็นประโยชน์กับเราต่อเมื่อเราปรับพื้นฐาน ยังหอรอก แค่ทำความสงบของใจเท่านั้น สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน พอมีที่ตั้งแห่งการงานแล้วมันจะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา เราภาวนาไป พอภาวนาไปนะ มันจะชำระกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป ยังอีกมหาศาลนะ ปฏิบัติแล้วยังมีอีกมหาศาล อุปสรรคมหาศาลเลย

กิเลสนี้ร้ายนัก ใจมันประเสริฐ แต่โดนกิเลสมันครอบงำ แล้วพญามารมันไม่ยอมให้จิตดวงใดรอดพ้นจากความครอบคลุมของมันเลยละ ทีนี้มารมันถึงควบคุมไว้ทั้งหมด ฉะนั้น พอมารควบคุมไว้ทั้งหมด มารมันถึงอหังการมาก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ขึ้นมาแต่ละองค์ แล้วรู้สัตว์จนสัตว์ไปก็มีเท่านั้น แล้วพอผ่านพ้นจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราไป แล้วถึงคราวความไม่เชื่อถือของสังคม มันอีกพักใหญ่เลยละ แล้วพระศรีอริยเมตไตรยถึงจะตรัสรู้ขึ้นมา นั่นมันจะเป็นไปเป็นครั้งเป็นคราว

ฉะนั้น เราอยู่ของเรา เรามีสติปัญญาของเรา เราต่อสู้ของเรา เพื่อประโยชน์กับเราเนาะ
เอวัง